

Dosarul nr. 2ra-27/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (N. Șova)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, V. Negru, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Rusu Igor,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Carabinevici Elena împotriva lui Igor Rusu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor,

împotriva deciziei din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Igor Rusu și s-a menținut hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central

c o n s t a t ă :

La data de 22 mai 2017, Carabinevici Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Rusu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că s-a aflat cu pârâtul Igor Rusu în relații de concubinaj, iar la XXXXX s-a născut fiica comună XXXXX.

A susținut că conviețuind cu pârâtul, care este foarte violent, împreună cu fiica nu se simt în siguranță, deoarece ultimul aplică permanent și în mod repetat față de ele atât violența fizică, cât și cea psihică, din care cauză a depus mai multe plângeri la Inspectoratul de Poliție sect. Botanica, mun. Chișinău, unde pe faptul dat în privința lui Rusu Igor a fost intentat dosar penal cu privire la violența în familie, iar la 22 mai 2017 a depus în instanța de judecată cerere privind eliberarea ordonanței de protecție.

A mai notat reclamanta că este angajată în câmpul muncii, activând în funcție de vânzător la ÎI „Grivenco”, având astfel o sursă permanentă de venit pentru ai asigura fiicei minore un nivel de trai corespunzător pentru creșterea, educarea și dezvoltarea acesteia.

Reieșind din circumstanțele expuse supra, a considerat reclamanta că unica soluție este ca domiciliul copilului minor XXXXX, a.n. XXXXX, să fie stabilit împreună cu dânsa.

La fel, a menționat că potrivit legislației în vigoare ambii părinți în egala măsură poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținându-se cont de interesele acestuia, or, părinților le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condiții de viață necesare dezvoltării copilului.

A declarat că nu cunoaște veniturile lunare ale pârâtului și frecvența încasărilor acestora, iar potrivit informației Biroului Național de Statistică, minimul de existență pentru un copil în vârstă de 7- 17 ani este de 1.942,20 de lei.

În contextul expus, cu trimitere la prevederile art. 63, 64, 74 și 76 din Codul familiei și art. 18 din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, a cerut Carabinevici Elena stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, a.n. XXXXX, împreună cu ea și încasarea din contul pârâtului Rusu Igor în beneficiul său a pensiei de întreținere a copilului minor XXXXX în sumă bănească fixă în mărime de 2.000 de lei lunar, începând cu data depunerii acțiunii până la atingerea majoratului acesteia, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, acțiunea a fost admisă în parte, fiind stabilit domiciliul copilului minor XXXXX, a.n. XXXXX, împreună cu mama Carabinevici Elena, și s-a încasat din contul lui Rusu Igor în beneficiul Elenei Carabinevici pensia de întreținere a copilului minor XXXXX în sumă bănească fixă în mărime de 1.500 de lei lunar, începând cu data de 22 mai 2017 până la atingerea majoratului copilului, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat din contul lui Rusu Igor în beneficiul Elenei Carabinevici suma de 3.100 de lei cheltuieli de judecată și în bugetul de stat 150 de lei taxa de stat.

Prin decizia din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Igor Rusu și s-a menținut hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

Ambele instanțe de judecată ierarhic inferioare și-au motivat soluția prin faptul că reclamanta Carabinevici Elena a locuit în concubinaj cu pârâtul Rusu Igor, din relațiile cărora la XXXXX s-a născut fiica XXXXX.

Au stabilit instanțele de judecată că pârâtul are un comportament violent față de reclamantă Carabinevici Elena și fiica comună XXXXX, manifestat prin violență fizică și psihică, fapt ce rezultă din ordonanța Inspectoratului de Poliție sect. Botanica, mun. Chișinău de recunoaștere a persoanei în calitate de parte vătămată din 10 mai 2017, prin care Carabinevici Elena a fost recunoscută în calitate de parte vătămată în cadrul procesului penal nr. 2017420765, precum și prin ordonanțele Judecătorei Chișinău, sediul Central din 23 mai 2017 și 23 iunie 2017, prin care au fost admise cererile Elenei Carabinevici privind aplicarea măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie, Carabinevici Elena și copilului minor XXXXX, a.n. XXXXX, împotriva acțiunilor agresorului Rusu Igor, și s-a obligat ultimul să părăsească locuința comună apartamentul nr. XXXXX, din str. XXXXX, și să nu se apropie la o distanță mai mică de 200 de m de locuința victimelor Carabinevici Elena și XXXXX, fără a decide asupra modului de proprietate. S-a obligat Rusu Igor să nu se apropie de locul de aflare a Elenei Carabinevici și XXXXX la o distanță mai mică de 100 de m. S-a interzis lui Rusu Igor orice contact cu Elena Carabinevici și XXXXX, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod. S-a limitat dispunerea de către Rusu Igor unilaterală de bunurile comune. S-a dispus că Rusu Igor are dreptul să-și ia din apartament bunurile personale și

alte bunuri necesare pentru o perioadă de 30 de zile, în prezența polițistului de sector. S-a obligat Rusu Igor să restituie cheile de la apartament inspectorului de sector.

Au constatat instanțele de judecată că din Avizul – concluzie nr. 302/17 din 28 iunie 2017 a Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, mun. Chișinău, minora XXXXX, a.n. XXXXX, locuiește împreună cu mama Carabinevici Elena în apartamentul nr. XXXXX, din str. XXXXX, dotat cu condiții necesare pentru creșterea și dezvoltarea normală a copilului minor.

La fel, din Avizul respectiv și certificatul din 19 mai 2017, rezultă că reclamanta Carabinevici Elena este angajată în câmpul muncii la ÎI „Grivenco”, în funcție de vânzător, cu un salariu lunar de 2.560 de lei.

Totodată, din Raportul de evaluare psihologică a copilului XXXXX, a.n. XXXXX, nr. 073 din 21 iunie 2017 întocmit de către AO „Institutul pentru Familie și Inițiative Sociale”, rezultă că atitudinea copilului minor XXXXX față de mama sa Carabinevici Elena este în limitele normei, percepând-o ca figura principală de atașament și siguranță în caz de pericol. Atitudinea față de tatăl Rusu Igor este una ambiguă pe de o parte este o persoană care o bate pe mama și a vrut să-i facă rău mătușii sale, iar pe de altă parte manifestă sentimente de apartenențe și atașament că îi este milă de el. Concomitent, atitudinea față de ambii părinți în calitate de cuplu este una negativă. Percepe situația când ambii părinți sunt împreună drept una nefavorabilă, deoarece în acel moment ea se simte amenințată și neajutorată.

În circumstanțele expuse supra, au concluzionat instanțele de judecată că, reieșind din interesul superior și vârsta fragedă a copilului, cel mai oportun ca domiciliul minorei XXXXX, a.n. XXXXX, să fie stabilit împreună cu mama Carabinevici Elena, care manifestă un atașament profund și dragoste deosebită față de fiica sa.

Au notat instanțele de judecată că potrivit legislației în vigoare ambii părinți în egala măsură poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținându-se cont de interesele acestuia, or, părinților le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condiții de viață necesare dezvoltării copilului.

Au reținut instanțele de judecată că la actele cauzei nu se atestă date privind veniturile lunare ale pârâtului Rusu Igor și frecvența încasării acestora, iar potrivit informației Biroului Național de Statistică, valoarea minimumului de existență, calculat în conformitate cu Ghidul metodologic cu privire la modul de calculare a acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 30 aprilie 2013, în semestrul I al anul 2017, în orașe mari, în medie pe lună pentru un copil în vârstă de 7 – 17 ani a constituit 2.190 de lei.

Iar, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 879 din 23 decembrie 2015 privind aprobarea salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2016 – acesta a constituit 5.050 de lei, iar potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1233 din 09 noiembrie 2017 privind aprobarea salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2017 – acesta a constituit 5.600 de lei.

Au menționat instanțele de judecată ierarhic inferioare că suma bănească fixă în mărime de 1.500 de lei încasată lunar din contul lui Rusu Igor în beneficiul Elenei Carabinevici cu titlu de pensie pentru întreținerea fiicei minore XXXXX, a.n. XXXXX, începând cu data de 22 mai 2017 până la atingerea majoratului acesteia, este una rezonabilă și echitabilă, și nu o constituie excesivă pentru pârât chiar și în situația confruntării persoanei cu unele deficiențe materiale, or, acesta este obligat să asigure

copilului său minor o întreținere decentă pentru o creștere, educare și dezvoltare strict-necesară.

Referitor la argumentul lui Rusu Igor precum că fiica XXXXX și-a exprimat acordul de a locui împreună cu el, scriind o declarație în acest sens, instanța de apel l-a considerat declarativ, ce vine în contradicție cu suportul probatoriu prezent la materialele dosarului.

La data de 26 septembrie 2018, Rusu Igor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 09 noiembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În susținerea recursului Rusu Igor a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

La data de 19 octombrie 2018, în adresa Elenei Carabinevici și Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, mun. Chișinău au fost expediate copiile recursului declarat de către Rusu Igor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor.

La data de 20 noiembrie 2018, Elena Carabinevici a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către Rusu Igor, cu menținerea deciziei din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 09 noiembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au verificat minuțios toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a prezentei spețe, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Alte referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile din referința depusă, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Rusu Igor este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2), că asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs reține că din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa lui Rusu Igor la 09 iulie 2018 (f.d. 126), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceasta.

Totodată, din textul cererii de recurs rezultă că decizia contestată i-a fost comunicată recurentului la 25 iulie 2018.

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 26 septembrie 2018.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de Rusu Igor, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esență, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel și explicațiilor date de către reprezentantul apelantului-pârât Rusu Igor – avocatul Victoria Burduja în cadrul ședinței instanței de apel, asupra cărora Curtea de Apel Chișinău s-a pronunțat deja în modul corespunzător (f.d. 86-90, 105-107).

Astfel, se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Rusu Igor nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de către Rusu Igor nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Rusu Igor a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis*

„Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Rusu Igor împotriva deciziei din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Rusu Igor împotriva deciziei din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Carabinevici Elena împotriva lui Igor Rusu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat